

Effect of regional sports event in the host region (case study: competitions in the Northwest of Iran)

تأثیر برگزاری مسابقات ورزشی منطقه ای در توسعه منطقه میزبان (مطالعه موردی مسابقات برگزار شده در شمال غرب کشور)

مینا سالک

کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی بین الملل

چکیده

هدف این پژوهش، شناسایی تأثیر برگزاری مسابقات ورزشی منطقه ای در شمالغرب کشور می باشد که این تأثیرات در شش بعد صنعت توریسم، حمل و نقل، اشتغال، درآمد و رفاه، فرهنگ و زیر ساختها در جامعه ی میزبان، مطرح و مورد بررسی قرار گرفته است. این پژوهش از لحاظ هدف، تحقیقات کاربردی-اکتشافی است و از لحاظ روش استنتاج، توصیفی-تحلیلی به شیوه پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش از استانهای شمالغرب کشورانتخاب شدند. در جمع آوری داده ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده گردید. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمونهای همبستگی پیرسون و مقایسه میانگین استفاده شده و با نرم افزار SPSS 22 مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج پژوهش حاکی از تأیید ۶ فرضیه مذکور می باشد که با توجه به ضرایب همبستگی بدست آمده، برگزاری مسابقات ورزشی منطقه ای موجب ارتقاء فرهنگ، افزایش درآمد و رفاه و همچنین رونق صنعت توریسم در جامعه میزبان در اولویتهای ابتدایی، و افزایش کسب و کار حمل و نقل، افزایش اشتغال و ارتقاء و بهبود زیرساختها در جامعه میزبان در اولویتهای دوم قرار میگیرند.

کلید واژه ها: مسابقات ورزشی، همبستگی پیرسون، گردشگری، توسعه منطقه میزبان.

۱- مقدمه

ایجاد تسهیلات و امکانات لازم برای گروه های مختلف مرتبط با حوزه های مختلف ورزشی، با اختصاص سرمایه های مادی و معنوی تلاش کنند، و زمینه ی موفقیت ورزشکاران خود را در صحنه های بین المللی فراهم کنند و از مزایای آن به عنوان کشور دارای امکانات حرفه ای مناسب بهره مند شوند.

با نگاهی به وضعیت ورزش کشور (میزبانی مسابقات مهم، موفقیت تیم ها و ورزشکاران در صحنه های بین المللی) و برنامه های کلان کشوری متوجه می شویم که ورزش کشور جایگاه مطلوب و مورد نظر را ندارد. اگرچه به دلیل اهمیت فراوان ورزش در سلامت و نشاط جامعه و آثار مثبت و سازنده آن در ابعاد اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی و اقتصادی، پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و در چهار برنامه توسعه دولت، همواره این مقوله مورد توجه خاص قرار گرفته و تلاش شده است تا با شناخت وضعیت موجود، نقاط قوت و ضعف و عوامل اثرگذار درونی و بیرونی، سیاست گذاری لازم در این بخش صورت گیرد و اهداف خاصی در جهت پیشبرد آن تعیین و با پشتیبانی های قانونی، مالی و تسهیلاتی، راه دستیابی به اهداف مصوب هموار شود. در پژوهش حاضر سعی شده است ارتباط بین میزبانی تورنمنتهای ورزشی و توسعه ی منطقه ی میزبان طی شش فرضیه بررسی شود تا با توجه به این

امروزه ورزش در بسیاری از کشور ها علاوه بر اینکه امری فردی و موثر در سلامت جسم و روح تلقی می شود، در امور اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و مخصوصاً اقتصادی نیز نقش و جایگاه کلیدی یافته است.

ارشادات بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران در خصوص اهمیت، نقش و تأثیر ورزش بر جوانان حاکی از ارزش و اهمیت پرداختن به این امر است. طبق فرمایش ایشان «جوانان ذخیره ی کشور و مایه امید ملت هستند که موفقیت بیشتر آنها در گرو ورزش در تمامی ابعاد انسانی است». در سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور، برنامه پنجم توسعه و طرح جامع ورزش کشور نیز به توسعه ورزش توجه ویژه ای شده است. همچنین با توجه به این که در افق ۱۴۰۴ مقرر شده که نرخ گردشگر ایران (که به ایران سفر می کنند)، تا پایان برنامه باید به ۲۰ میلیون نفر در سال برسد، و با توجه به سهمی که در آمارهای جهانی برای گردشگری ورزشی پیش بینی شده است، می توان به جایگاه ورزش، مسابقات ورزشی و دیگر عوامل مرتبط با فعالیتهای ورزشی در دستیابی به هدف تعیین شده در سند چشم انداز نیز پی برد.

از سوی دیگر جایگاه اقتصادی- سیاسی ورزشی و مسابقات ورزشی، دولت های مختلف را بر آن داشته تا برای ترویج ورزش در کشور و

تحقیقات میدانی (پیمایشی): که به منظور جمع آوری داده ها و اطلاعات برای متغیرها از روش پر متداول پرسشنامه (بر اساس فرضیه های پژوهش، برای سنجش میزان تاثیر برگزاری مسابقات ورزشی بر ۶ متغیر ذکر شده، پرسشنامه محقق ساخته تدوین شده و شامل ۴۰ گویه میباشد که توسط استاد راهنما و اساتید صاحب نظر مورد بررسی قرار گرفته و تغییرات مورد نیاز در آنها صورت پذیرفت و سپس روایی و اعتبار آنها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.) و همچنین در مواقع لزوم از روش مصاحبه حضوری استفاده شده است.

۴- روایی و پایایی پرسشنامه

مقصود از روایی این است که آیا ابزار اندازه گیری مورد نظر می تواند ویژگی و خصوصیتی که ابزار برای آن طراحی شده است را اندازه گیری کند یا خیر؟ به عبارت دیگر مفهوم روایی به این سوال پاسخ می دهد که ابزار اندازه گیری تا چه حد خصیصه مورد نظر را می سنجد. بدون آگاهی از روایی ابزار اندازه گیری نمی توان به دقت داده های حاصل از آن اطمینان داشت. روایی پرسشنامه حاضر توسط اساتید صاحب نظر، مورد تایید قرار گرفت. پایایی، قابلیت تکرار روش یا ابزار اندازه گیری است. میزان سازگاری نتایج حاصل از اجرای مجدد آزمون با ابزار اندازه گیری را پایایی می گویند. برای تعیین پایایی از آلفای کرونباخ استفاده می شود. طبق اظهارات نون نالی (۱۹۷۸) اگر آلفای کرونباخ از ۰/۷ بزرگتر باشد، نتیجه معتبر خواهد بود. این روش برای محاسبه همابستگی درونی ابزار اندازه گیری که خصیصه های مختلف را اداره گیری می کند، به کار می رود. بدین منظور ابتدا یک نمونه اولیه شامل سؤال و پیش آزمون طراحی می گردد و سپس با استفاده از آلفای کرونباخ، ضریب اعتماد داده های به دست آمده از این پرسشنامه ها به کمک نرم افزار آماری Spss محاسبه می شود. پرسشنامه این پژوهش توسط استاد راهنما و اساتید صاحب نظر مورد بررسی قرار گرفته و تغییرات مورد نیاز در آنها صورت پذیرفت و پایایی آن برابر ۰/۷۹ بدست آمد.

۴-۱ جامعه آماری و اندازه نمونه

جامعه آماری این پژوهش شامل کارشناسان و مسئولین ورزش اداره ورزش و جوانان، کارشناسان اداره میراث فرهنگی و گردشگری، کارشناسان اداره امور حمل نقل و پایانه ها، و تعدادی کارشناس اصناف و صنایع دستی و همچنین تعدادی از اساتید دانشگاه ها، ورزشکاران و مربیان با تجربه در استان های زنجان، قزوین، آذربایجان شرقی و همدان می باشد.

همچنین نمونه ی آماری این پژوهش که از طریق فرمول پرکاربرد شارل کوکران بدست آمده است شامل ۱۲۲ نفر از جامعه آماری میباشد که به روش نمونه گیری تصادفی ساده از هر اداره انتخاب شده اند. از افراد پاسخ دهنده به پرسشنامه ها میانگین سنی مدیران، ۳۷

عوامل موجبات ایجاد فضای مناسب جهت اخذ هرچه بیشتر میزبانی رویدادهای ورزشی و به تبع آن توسعه کشور شویم. حال با توجه به اینکه استانهای شمال غرب کشور نظیر استان زنجان از یک سو یکی از مناطق قهرمان پرور در اکثر رشته های ورزشی در سطوح ملی و بین المللی می باشد و از سوی دیگر سالانه بیش از ۱۰۰۰۰ نفر گردشگر فقط به استان زنجان سفر میکنند (بر اساس آمار سالانه ی اداره کل ورزش و جوانان استان زنجان)، قصد داریم با انجام این پژوهش توجه مسئولین منطقه را به اثرات مطلوب برگزاری رویدادهای ورزشی در منطقه شمال غرب کشور جذب نموده و با عملیاتی نمودن این مهم، گامی جهت توسعه ی این منطقه و به تبع آن کشورمان برداریم.

۲- فرضیه های پژوهش

برگزاری مسابقات مهم ورزشی تاثیر مستقیم بر توسعه ی منطقه ای دارد.

۲-۱ میزبانی مسابقات ورزشی موجب رونق صنعت توریسم میشود.

۲-۲ میزبانی مسابقات ورزشی موجب رونق در کسب و کار حمل و نقل میشود.

۲-۳ میزبانی مسابقات ورزشی موجب ارتقاء اشتغال در محل برگزاری میشود.

۲-۴ میزبانی مسابقات ورزشی درآمد و رفاه جامعه ی میزبان را افزایش میدهد.

۲-۵ میزبانی مسابقات ورزشی موجب ارتقاء فرهنگ جامعه میشود.

۲-۶ میزبانی مسابقات ورزشی موجب ارتقاء زیر ساختهای میزبان میشود.

۳- روش شناسی پژوهش

در جمع بندی نوع و روش پژوهش حاضر، این پژوهش از لحاظ هدف با توجه به اینکه به سمت کاربرد عملی دانش حرکت میکند از نوع تحقیقات کاربردی است و از جهت ایجاد زمینه مناسب برای درک بهتر مسئله پژوهش و شناسایی عوامل از نوع تحقیق اکتشافی است. از لحاظ روش استنتاج از نوع تحقیقات توصیفی- تحلیلی به شیوه پیمایشی از نوع علی است. روشی که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته توصیف و تحلیل است. این پژوهش نیز از نظر طرح تحقیق از نوع پس رویدادی است.

۳-۱ روشها و ابزار گردآوری اطلاعات:

مطالعات کتابخانه ای: جهت گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات پژوهش از منابع کتابخانه ای بطور گسترده ای استفاده شده است که این مطالعات شامل بررسی پایان نامه ها و تحقیقات موجود و مرتبط با موضوع، مطالعه مقالات و کتب فارسی و لاتین و همچنین استفاده از اینترنت جهت دستیابی به یافته های جدید می شود.

۶- پیشنهادات کاربردی بر مبنای نتایج پژوهش

- برنامه ریزی های جامع و کلان در خصوص توسعه ی ورزش های همگانی و قهرمانی و بالا بردن سطح اهمیت ورزش در جامعه توسط مسئولین زیربسط.
- افزایش و بهبود زیرساختها از جمله زیرساختهای ناوگان حمل و نقل، امکانات اقامتی و تفریحی، مراکز ورزشی و ...
- تقویت و ارتقاء استانها در بخش گردشگری و توریسم و تبلیغات گسترده در خصوص آن در هر استان.
- تلاش برای افزایش اخذ میزبانی رویدادهای ورزشی جهت توسعه منطقه و رقابت استانها با یکدیگر در این خصوص، که این امر در نهایت به نفع کشور عزیزمان خواهد شد.

۷- منابع و ماخذ

۱-۷ منابع فارسی

۱. همتیار، قنبر، پیرسره، محمدفرزین، امیرحسین، شهر فرودگاهی بستری برای توسعه ورزش، نشریه ره شهر، ش ۱۳۱، ۱۳۹۰
۲. هنری، ح، ۱۳۹۰، نقش گردشگری ورزشی در اشتغال و درآمد زایی از دیدگاه گردشگران و مدیران و ذی نفعان، پژوهش های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش.
۳. مشیری، ر، رجبی، آ، رجائی، م، بررسی و ارزیابی نقش توریسم ورزشی در توسعه اجتماعی-فرهنگی و کالبدی شهرها.
۴. محمد زاده، پ، عزیزی، ف، توریسم و توسعه اقتصاد شهری.
۵. کارئیس، ج، ۱۳۸۳، بازی های المپیک و صنعت توریسم، مترجم قائی پوریا، مجله ورزش، شماره ۱۹۷.
۶. قره نژاد، ح، ۱۳۷۴، اقتصاد و سیاست گذاری توریسم، انتشارات مانی، اصفهان.
۷. علوی، س س، ۱۳۸۱، برنامه ریزی توسعه ورزش در تهران شهرها، دانشگاه شهید بهشتی.
۸. علمدار، ا، ۱۳۸۴، صنعت گردشگری در برنامه سوم توسعه، نشریه الکترونیکی فصل نو.
۹. علمدار، ا، ۱۳۸۴، توریسم ورزش، نشریه الکترونیکی فصل نو.
۱۰. صدی ها مکان، ع، ۱۳۸۰، بررسی نقش بازار یابی در صنعت جهانگردی شهر مقدس مشهد، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
۱۱. سعیدنیا، ا، ۱۳۸۲، کتاب سبز راهنمای شهرداریها: فضاهای فرهنگی-ورزشی و تفریحی، سازمان شهرداریهای کشور.
۱۲. رجائی، م ع، ۱۳۸۵، بررسی قابلیت ها و پتانسیل های توریسم ورزشی ایران و تاثیر آن بر توسعه شهرها، همایش ملی شهر-ورزش.

سال و میانگین سابقه مدیریت و مربیگری آن ها، ۱۱ سال می باشد. مینیمم سن مدیران و کارشناسان، ۱۹ سال و ماکزیمم سن آن ها، ۶۰ سال می باشد. همچنین مینیمم تعداد سال های مدیریتی مدیران، ۱ سال و ماکزیمم سابقه آن ها، ۳۰ سال است.

۴-۲ روش تجزیه و تحلیل داده ها

برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش از آزمونهای همبستگی پیروسون جهت بررسی ارتباط بین متغیرها و آزمون فرضها استفاده شده و با نرم افزار SPSS22 مورد تحلیل قرار گرفتند. طبق تحلیل آماری صورت گرفته در آزمون فرضهای مربوط به ۶ فرضیه، شاخص همبستگی پیروسون هر یک از فرضیه ها (ابعاد) با نمره میزبانی از این قرار است:

فرضیه اول (رونق توریسم) ۰/۸۵۸

فرضیه دوم (رونق کسب و کار حمل و نقل) ۰/۳۸۷

فرضیه سوم (افزایش اشتغال) ۰/۸۱۸

فرضیه چهارم (افزایش درآمد و رفاه) ۰/۸۵۸

فرضیه پنجم (ارتقاء فرهنگ) ۰/۴۶۸

فرضیه ششم (ارتقاء زیرساختها) ۰/۳۸۷

لذا با مشاهده ی مثبت بودن شاخص های همبستگی پیروسون به این نتیجه رسیدیم که هر چه مسابقات ورزشی افزایش یابد شش بعد بررسی شده مذکور نیز افزایش خواهند یافت. سپس بعد از بدست آوردن تاثیر میزبانی مسابقات ورزشی در تمامی ابعاد، این ابعاد به دو طبقه موافق و مخالف تقسیم شدند (پاسخ دهندگان به پرسشنامه عده ای موافق تاثیر مثبت برگزاری مسابقات بر ۶ بعد بودند و عده ای مخالف آن). بدین منظور، آزمون مقایسه میانگین ها بمنظور مقایسه میانگین نمره میزبانی در هر دو طبقه و در همه ابعاد طراحی و اجرا گردیدند که بطور خلاصه بدلیل وجود اختلاف میانگین های دو جامعه موافقان و مخالفان در ۶ بعد، به این نتیجه دست یافتیم که تمامی ابعاد توریسم، حمل و نقل، اشتغال، درآمد و رفاه، فرهنگ و زیرساختها در ارزیابی اثرات میزبانی مسابقات ورزشی موثر و حیاتی هستند و نمیتوان هیچ کدام از آنها را بی تاثیر دانست.

۵- نتیجه گیری و بحث

آنچه که از نتایج این پژوهش و از ماحصل تحلیل فرضیه ها می توان دریافت، این است که تمامی ۶ بعد ذکر شده در فوق، از اهمیت بالایی برخوردار می باشند. با توجه به ضرایب همبستگی بدست آمده از تجزیه و تحلیل، می توان چنین نتیجه گرفت که از تاثیرات مهم میزبانی مسابقات ورزشی، ارتقاء فرهنگ جامعه ی میزبان، افزایش درآمد و رفاه جامعه ی میزبان و نیز، رونق صنعت توریسم در اولویت های ابتدایی می باشند. در اولویت های بعدی، می توان به افزایش کسب و کار حمل و نقل، افزایش اشتغال و در نهایت، ارتقاء و بهبود زیر ساخت های جامعه ی میزبان اشاره کرد.

۱۳. خسروی. م، ۱۳۸۴، بررسی توانمندی های گردشگری استان قم و اثرات آن در توسعه ی این استان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی.
۱۴. آشتیانی. ط، ۱۳۹۲، ورزش و گردشگری، انتشارات آوای ظهور.
۱۵. آزاد. غ، رکن الدین افتخاری. ع، ۱۳۷۹، اقتصاد توسعه پایدار، شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
۱۶. اندام. رضا، مهدی زاده. ر، تقی پور جهرمی. ف، ۱۳۹۲، بررسی اثرات برگزاری رویدادهای ورزشی بر جامعه میزبان، پژوهش های معاصر در مدیریت ورزشی، سال سوم، شماره شش.

۲-۷ منابع انگلیسی

17. Balaguer. L and Cantavella-Jorda. M, 2005, Tourism as a long-run economic growth factor: The Spanish case, *Applied Economics*, 34,887-884.
18. Deritsakis. N, 2004, Tourism as a long-run economic growth factor: an empirical investigation for Greece using causality analysis. *Tourism Economic*, 10, 305-311.
19. Gunduz. L, Hatemi. J.A, 2005, Is the tourism -led growth hypothesis valid for Turkey?, *Applied Economic Letters*, 12, 499-504.
20. Hazari. B and Sgro. P, 1995, Tourism and growth in a dynamic model of trade, *The Journal of International Trade and Economic Development*, 4, 243-252.
21. Kim. H, Chen. M, Jan. S, 2006, Tourism expansion and economic development: The case of Taiwan, *Tourism Management*, 27, 925-933.
22. Katircioglu, S.T, 2009, Tourism, trade and growth: The case of Cyprus , *Applied Economics*,41, 2741-2750.
23. Rosentraub. M, Joo. M, 2008, Tourism and economic development: which investments produce gainsfor regions?, *Tourism Management*, 30, 759-770.
24. Santo. Ch, 2005, Transport economic Impact Sports stadiums: recasting the analysis in context, *Journal of Urban Affairs*, 27(2), 177-191.
25. World Travel & Tourism Council, 2011, "UNWTO Tourism Highlights".
26. World Tourism Organization, 2006, "WTO Tourism Highlights".